

Titulació	Tipus	Curs
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Hyerim Yoon

Correu electrònic: hyerim.yoon@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Els i les estudiants hauran de tenir un nivell d'anglès suficient com per comprendre textos científics en aquest idioma.

Objectius

Aquesta és una assignatura obligatòria de 6 crèdits ECTS corresponent al tercer curs del Grau en Geografia, Media Ambient i Planificació Territorial; ubicada dins la matèria "Planificació i gestió dels recursos naturals". L'assignatura ofereix uns coneixements generals sobre aquesta matèria, amb la possibilitat d'aprofundir-hi a través de les assignatures optatives que el pla d'estudis contempla en la mateixa.

L'assignatura es centra, en primer lloc, en traçar una aproximació conceptual i teòrica a la qüestió de la utilització i gestió dels recursos naturals i al debat sobre els límits del creixement. A continuació, s'aborden amb major deteniment dos àmbits de particular importància en relació als recursos: la planificació i gestió del cicle de l'aigua i la planificació i gestió dels sistemes energètics.

Amb aquesta assignatura l'alumnat obtindrà coneixements generals sobre la gestió i l'ús social dels recursos naturals i els béns comuns. Així, s'aborden les dinàmiques de l'aigua, l'energia i els recursos naturals tant des de la perspectiva dels seus usos (amb especial atenció a la reutilització), com des de la perspectiva de les diferents formes de gestió (oferta-demanda; pública-privada; centralitzada-descentralitzada). L'assignatura, d'altra banda, també té per objectiu que l'alumnat conegui diferents instruments i mecanismes per a la gestió i la planificació tant dels recursos hídrics com dels recursos energètics.

En l'àmbit de la gestió del cicle de l'aigua, l'objectiu és que l'alumnat conegui les dinàmiques del mateix tant des d'un punt de vista físic com socioeconòmic, amb especial atenció en la seva dimensió ambiental. Així mateix, l'alumnat coneixerà i aplicarà a través del treball pràctic mètodes, tècniques i instruments per a la gestió del cicle de l'aigua.

En l'àmbit de l'energia, s'ofereixen conceptes bàsics en matèria energètica tant pel que fa a les fonts energètiques (renovables i no renovables) com pel que fa a la planificació i gestió dels sistemes energètics, tant en termes d'enginyeria ambiental (generació, transport, distribució, comercialització i consum d'energia) com des de la perspectiva territorial, econòmica i institucional.

Resultats d'aprenentatge

1. CM24 (Competència) Redactar un informe sobre la planificació i gestió dels sistemes energètics i/o hídrics des d'una perspectiva territorial, econòmica i institucional.
2. KM39 (Coneixement) Identificar les relacions entre el desenvolupament socioeconòmic, la sostenibilitat ambiental, i la disponibilitat i accés als recursos naturals.
3. KM55 (Coneixement) Enumerar els principals models gestió dels recursos naturals.
4. SM30 (Habilitat) Incorporar les dimensions ambiental, política i econòmica en la reflexió conceptual sobre els recursos naturals.
5. SM32 (Habilitat) Analitzar els límits del creixement a partir de les relacions entre desenvolupament socioeconòmic, sostenibilitat ambiental i disponibilitat i accés als recursos naturals.

Continguts

Bloc I - Introducció a la gestió dels recursos naturals

- Els recursos naturals com a béns comuns: models de governança
- La producció i l'ús dels recursos naturals al món actual: eficiència i límits del creixement
- Grans models de gestió dels recursos naturals

Bloc II - El cicle de l'aigua

- El cicle de l'aigua i la problemàtica socio-ambiental
- Marc legal i instruments de planificació
- Les grans infraestructures de subministrament
- L'aigua al món rural: ecosistemes, alimentació i energia
- Els usos urbans de l'aigua i la seva gestió local
- Aigua i risc: sequera i inundacions

Bloc III - Els sistemes energètics

- Història i Geografia dels usos de l'energia
- Sistemes energètics: definició, components i requeriments
- Planificació i gestió dels sistemes energètics
- Conflictes al voltant de l'energia
- El canvi de model energètic

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	22,5	0,9	KM39, KM55, SM30, SM32, KM39
Pràctiques d'aula (PAUL)	16,5	0,66	KM39, SM30, SM32, KM39
Sortida de camp (PCAM)	8	0,32	CM24, SM30, CM24
Tipus: Supervisades			

Exercicis de pràctiques i sortida de camp	15	0,6
Preparació d'activitats	5	0,2
Tutories de seguiment	5	0,2
Tipus: Autònomes		
Cerca d'informació	15	0,6
Estudi personal	35	1,4
Lectura	25	1

L'assignatura es divideix en tres blocs. En el primer bloc es realitzarà una introducció a la gestió dels recursos naturals. En el segon s'abordarà la planificació i gestió del cicle de l'aigua. En el tercer s'abordarà la gestió dels sistemes energètics.

Les activitats docents de l'assignatura s'estructuraran de la següent manera:

Classes de teoria

A les sessions presencials de teoria es duran a terme les següents activitats:

- Classes magistrals: exposicions per part del professorat incentivant el debat i la participació de l'alumnat.
- Exercicis dirigits a l'aula: exercicis basats en la participació activa de l'alumnat (habitualment mitjançant treball cooperatiu informal) que no requeriran de treball previ.
- Treball cooperatiu amb preparació. Es realitzaran diferents activitats de treball cooperatiu formal en base al treball previ de l'alumnat (lectures o preparació de l'activitat). Algunes d'aquestes activitats podran requerir presentacions orals per part de l'alumnat.

Pràctiques d'aula

Es realitzaran un total de 10 sessions de pràctiques a l'aula (5 al bloc d'aigua i 5 al bloc d'energia).

El professorat responsable de les pràctiques a l'aula informará convenientment de l'activitat pràctica a desenvolupar en cada sessió. Com a resultat d'aquestes activitats l'alumnat haurà de realitzar diferents lliuraments d'exercicis pràctics.

Sortida de camp

Es realitzarà una sortida de camp que es concretarà a l'inici del curs. L'assistència a la sortida és un requisit indispensable per poder ser avaluat/da de l'assignatura.

Com a resultat de la sortida l'alumnat haurà de realitzar un informe. El professorat detallarà els continguts i requisits del mateix.

A començament de l'assignatura el professorat explicarà el protocol de mesures i bones pràctiques de les sortides de camp.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis pràctics	30%	0	0	CM24, SM30, SM32
Exàmens	45%	3	0,12	KM39, KM55, SM30, SM32
Informe sortida de camp	15%	0	0	CM24
Lliuraments i activitats de teoria	10%	0	0	KM39, KM55, SM30, SM32

L'avaluació de l'assignatura es fa en base a:

- 3 exàmens parcials (un per cada bloc de l'assignatura): 45% (15% cada examen)
- Exercicis pràctics resultat de les pràctiques a l'aula (PAUL), repartits a parts iguals entre el bloc d'aigua i el bloc d'energia: 30%
- Informe de la sortida de camp (PCAM): 15%
- Participació a les sessions de teoria (TE): 10%

La nota final sortirà de la mitjana ponderada de les quatre activitats. Per superar l'assignatura cal haver aprovat (5) cadascun dels tres exàmens parcials i la mitjana dels exercicis pràctics (PAUL).

Caldrà respectar les dates de lliurament de les feines establertes pel professorat de l'assignatura.

La nota corresponent a la participació a les sessions de teoria (TE) s'obté a través de diferents lliuraments (individuals o en grup) corresponents a les diverses activitats que el professorat pugui plantejar durant el desenvolupament d'aquestes sessions (debats, resums, treball cooperatiu, exposicions orals...) Algunes d'aquestes activitats poden requerir de preparació prèvia. La participació en aquestes activitats no és obligatòria; tanmateix, en aquelles activitats en què no s'assisteixi la qualificació serà de zero (0), sense possibilitat de fer el lliurament en cap altre moment.

L'avaluació de la sortida de camp es realitzarà mitjançant la realització d'un informe. Per apovar l'assignatura és obligatori assistir a la sortida de camp i lliurar el corresponent informe.

Revisió de qualificacions

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (a través del Campus Virtual) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Recuperació

Es poden recuperar els tres exàmens i els exercicis pràctics (PAUL), sempre que s'hagi obtingut una qualificació inferior a 5. Els lliuraments de les activitats de les sessions de teoria (TE) i l'informe de la sortida de camp no són recuperables. La nota màxima de les activitats recuperades és de 5.

No avaluable

Es considera no avaluable qui no ha realitzat i lliurat l'examen i/o l'informe de la sortida de camp.

Les activitats no lliurades tindran una qualificació de zero (0).

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació única

Aquesta assignatura NO preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

Gestió dels recursos naturals

- Conroy, M.J.; Peterson, J.T. 2012. Decision Making in Natural Resource Management: a structured, adaptive approach. Hoboken: Wiley-Blackwell
- D'Alisa, G.; Demaria, F.; Kallis, G. 2015. Decreixement: vocabulari per a una nova era. Barcelona: Editorial Icària.
- Folch, R.; Peñuelas, J.; Serrat, D. 2019. Natura, ús o abús? (2018-2019). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Kaika, M. 2005. City of flows. Modernity, nature and the city. London: Routledge.
- Laval, C., Dardot, P. 2015. Común: ensayo sobre la revolución en el siglo XXI. Barcelona: Gedisa.
- Ostrom, E. 2000. El gobierno de los bienes comunes: la evolución de las instituciones de acción colectiva. México: Fondo de Cultura Económica.
- Polimeni, J.M. et al. 2009. The Myth of Resource Efficiency: the Jevons Paradox. Florence: Taylor and Francis.
- Whitehead, M. 2007. Spaces of sustainability. Geographical perspectives on the sustainable society. London: Routledge.

Aigua

- Bakker K. 2010. Privatizing Water. Governance Failure and the World's Urban Water Crisis. Ithaca, NY: Cornell Univ. Press
- Boelens, R., Perreault, T. and Vos, J. (eds). 2018. Water Justice. Cambridge: Cambridge University Press.
- Estevan, A.; Naredo, J. M. 2004. Ideas y propuestas para una nueva política del agua en España. Bilbao: Bakeaz.
- Gandy, M. 2014. The fabric of Space. Water, Modernity and the Urban Imagination. Cambridge MA: The MIT Press
- Poch, M. 2021. Aigua 3.0 a Catalunya. Una visió calidoscòpica. Girona: Curbet Edicions.
- Sanjuán, M. 2005. Gestió local de l'aigua. Barcelona: Fundació Pi i Sunyer.
- Sedlak, D. 2014. Water 4.0. NewHaven, Conn: Yale University Press
- Sultana, F.; Loftus, A. (eds). 2012. The Right to Water. Politics, governance and social struggles. London: Earthscan.
- Swyngedouw, E. 2015 Liquid Power. Contested Hydro-Modernities in Twentieth Century Spain. Cambridge, MA: The MIT Press

Energia

- Abramsky, k. (Ed.). 2010. Sparking a Worldwide Energy Revolution: Social struggles in the transition to a post-petrol world. Edinburgh: AK Press.
- Boyle, G.; Everett, B.I.; Ramage, J. (Eds.). 2003. Energy systems and sustainability. Oxford: Oxford University Press.
- Droege, P. (Ed.). 2008. Urban energy transition: from fossil fuels to renewable power. Amsterdam: Elsevier.
- Fernández Duran, R.; Gonzáles Reyes, L. (2014). En la espiral de la energía (vol. 1 i 2). Madrid: Libros en acción.
- Hopkins, R. 2008. The transition handbook: from oil dependency to local resilience. Vermont: Chelsea Green.

- Iraegui, J.; Ramos, J. 2004. Gestió local de l'energia. Barcelona: Fundació Pi i Sunyer.
- Patterson, W. 2007. Keeping the lights on: towards sustainable electricity. London: Earthscan.
- Riba Romeva, C. 2011. Recursos energètics i crisi: La fi de 200 anys irrepetibles, Barcelona, UPC.
- Riba Sanmartí, G. 2016. El cost de l'energia, Barcelona, Octaedro.
- Scheer, H. 2011. Imperativo energético. Barcelona: Icària
- Scheer, H. 2009. Autonomía energética. Barcelona: Icària
- Valero Delgado, A.; Valero Capilla, A. (2021). Thanatia. Límites materiales de la transición energética. Prensas de la Universidad de Zaragoza

Programari

Cap d'específic més enllà de l'utilitzat durant els dos primers cursos del grau.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt